

Hlasová výchova

Contralto - poslech

Kateřina Alexandra Šťastná, Brno, jaro 2021

Contralto

- v současné terminologii označení pro hluboký ženský hlas
- základní obvyklý rozsah od g do e₂ se může rozšířit oběma směry
- termín se vyvinul zkrácením označení contratenor altus (contr. alto)
- pojem alto byl často užíván pro označení falzetových hlasů, contralto pro kastrátské a ženské hlasy
- v německé terminologii pro contralto užíváno označení Alt

Contralto / II.

Cílem této poslechově zaměřené prezentace je představit některé významné pěvkyně, které zpívaly či zpívají v tomto hlasovém oboru. Vedle pěvkyně, jež se na tento obor specializují, se však setkáme i se zpěvačkami, mezzosopranistkami, jimž jejich hlasová dispozice, rozsah, charakter hlasu i jeho zabarvení umožňují zpívat také kontraaltový repertoár. Tato prezentace nabízí možnost komparace jednotlivých vybraných pěvkyně, jejich hlasových dispozic, specifického tónu, práce s hlasem, schopnosti koloratury i výrazových prostředků ve stylově rozmanitém, v některých případech záměrně shodně voleném repertoáru.

Contralto / III.

Rolí pro contralto, jež byly ve starších dobách komponovány jednak pro ženské hlasy, jednak pro kastrátské hlasy mužské, se v současné době vedle specializovaných pěvkyně ujímají také pěvci, kontratenoři. Proto je v závěru uvedeno též krátké srovnání ženských a mužských hlasů pohybujících se v této hlasové poloze.

Malým přesahem je pak závěrečný mikro exkurz do oblasti nonartificiální hudby.

Marian Anderson (1897-1993)

- z rasových důvodů ji odmítla Philadelphia Music Academy
- absolvovala pěvecké lekce u Giuseppa Boghettiho
- 1928 vystoupila v Carnegiehall
- 1955 jako první černošská umělkyně v Metropolitní opeře (Ulrica ve Verdiho Ballo in maschera)
- G. Verdi: Don Carlos „*O don fatale*“

<https://www.youtube.com/watch?v=302DVKRSK74>

- J. Brahms: Zwei Gesänge - 1. *Gestillte Sehnsucht*, 2. *Geistliches Wiegenlied* op. 91

<https://www.youtube.com/watch?v=Cut38ud6KoY>

Marian Anderson / II.

- M. Anderson se věnovala intenzivně koncertnímu vystupování
- J. S. Bach: Johannespassion „*Es ist vollbracht*“
<https://www.youtube.com/watch?v=EuzYE3E0Nfk>
- G. Massenet: *Élégie*
<https://www.youtube.com/watch?v=2V9ZnPB3InY>
- tato pěvkyně oplývala mimořádným hlasovým rozsahem viz její nahrávka Belliniho
- Bellini: Norma „*Casta Diva*“
<https://www.youtube.com/watch?v=xPGEiWAPm1M>

Kathleen Ferrier (1912-1953)

- původně se více věnovala klavírní hře, pracovala jako telefonistka, po vítězství v prestižní pěvecké soutěži (1937) nastoupila profesionální pěveckou dráhu
- intenzivně se věnovala koncertnímu vystupování i nahrávání
- zemřela na vrcholu své kariéry na rakovinu prsu v pouhých 41 letech
- J. Brahms: Zwei Gesänge - 1. *Gestillte Sehnsucht*, 2. *Geistliches Wiegenlied* op. 91

<https://www.youtube.com/watch?v=DP0M1omMFQg>

Kathleen Ferrier / II.

- Ch. W. Gluck: Orfeo et Euridice „*Che faro*“
<https://www.youtube.com/watch?v=JbtvUtiKkCc>
- R. Schumann: *Widmung*
https://www.youtube.com/watch?v=I_ZNre9l_40
- Händel: Sampson „*Return, O God of Hosts*“
<https://www.youtube.com/watch?v=ZK3MoCmjCuo>

Maureen (Katherine Steward) Forester (1930-2010)

- kanadská pěvkyně, taktéž se zvláště zaměřující na koncertní vystupování
- J. Brahms: *Zwei Gesänge 1. Gestillte Sehnsucht, 2. Geistliches Wiegenlied*

<https://www.youtube.com/watch?v=5D2lvRzYIJI>

- E. Chausson: *Poeme de l'amour et de la mer*

<https://www.youtube.com/watch?v=3AyoSh-Q2MI>

- Händel: *Rodelinda* „“

<https://www.youtube.com/watch?v=UXKdA7ep1TY>

Marilyn Horne (*1934)

- americká pěvkyně, původně sopranistka
- zpívala repertoár pro mezzosoprano i contraalto
- G. Rossini: L'Italiana in Algeri: „*Cruda sorte*“

<https://www.youtube.com/watch?v=wsnQr2fIkC4>

- Händel: Rinaldo „*Or la tromba*“

<https://www.youtube.com/watch?v=vUg-b5nfUrs>

Eva Podles (*1952)

- polská pěvkyně označovaná za nejautentičtější contraalto své generace

- G. F. Händel: Orlando „*Fammi conbattere*“

https://www.youtube.com/watch?v=_pyvQ8TPdls

- G. Rossini: La cenerentola „*Non piu mesta*“

<https://www.youtube.com/watch?v=RgFT9I9XVvE>

- G. F. Händel: Giulio Cesare

<https://www.youtube.com/watch?v=lMA01AsFQhM>

- C. Donizetti: La Fille du régiment „*Pour une femme de mon nom*“

https://www.youtube.com/watch?v=8f_NJSdM05Q

Sara Mingardo (*1961)

- italská pěvkyně narozená v Benátkách
- studovala u Paula Ghittiho (Conservatorio di Musica Benedetto Marcello)

- A. Vivaldi: Dixit Dominus „*De Torrente*“

https://www.youtube.com/watch?v=uKhkJ_YeCjk

- Händel: Rinaldo „*Cara sposa*“

https://www.youtube.com/watch?v=J5KmcF_ji8w

- Vivaldi: L'Olimpiade „*Gemo in un punto e fremo*“

https://www.youtube.com/watch?v=t6_LNFXf-GE

Nathalie Stutzmann, roz. Dupuy (*1965)

- francouzská pěvkyně (contraalto) a dirigentka
- N. Porpora: Semiramide riconosciuta „*Tradita, sprezzata*“
<https://www.youtube.com/watch?v=lQrov4lBwOs>
- Händel: Rinaldo „*Mio cor, che mi sai dir?*“
<https://www.youtube.com/watch?v=1jquflyzxbqs>
- F. Schubert: Schwanengesang, *Ständchen*
<https://www.youtube.com/watch?v=pnpNX8WiTnl>
- F. Poulenc: *Chansons villagoises*
<https://www.youtube.com/watch?v=MkBOkFgb5HU>

Cecilia Bartoli (*1966)

- italská koloraturní mezzosopranistka, prezentuje i party pro contralto

- G. Rossini: La Cenerentola „*Non piu mesta*“

<https://www.youtube.com/watch?v=X-kRgs3H7so>

- Rossini: L'Italiana in Algeri „*Cruda sorte*“

<https://www.youtube.com/watch?v=NFiylEG4eEY>

-

Vivica Genaux (*1969)

- americká pěvkyně původem z Aljašky, nyní žije v Itálii
- repertoár pro mezzosoprano i contralto
- R. Broschi: „*Qual guerriero in campo armato*“
<https://www.youtube.com/watch?v=QcFLh9t4RJY>
- G. Rossini: L'Italiana in Algeri „*Cruda sorte*“
<https://www.youtube.com/watch?v=F28lu00olsl>
- Händel: Orlando „*Fammi combattere*“
<https://www.youtube.com/watch?v=cL2rz1Gqgsg>

Marie-Nicole Lemieux (*1975)

- kanadská pěvkyně, koloraturní contralto
- E. Chauson: L'Albatros (poeme de Charles Baudelaire)

https://www.youtube.com/watch?v=VRihe4im_xw

- C. Monteverdi: L'Incoronazione di Poppea „*Sento un certo*“

<https://www.youtube.com/watch?v=6195KCenTjQ>

- F. Cavalli: La Calisto, scéna Linfey a Satirina)

<https://www.youtube.com/watch?v=jl2mYotLLOY>

Marie-Nicole Lemieux / II.

- J. Brahms: Zwei Gesänge op 91, Geistliches Wiegenlied
<https://www.youtube.com/watch?v=EorhZhKea6c>

Kate Lintsey (*1980)

- americká mezzosopranistka disponující barevným hlasem i schopností koloratury

- Händel: „*Ach' Crudel de pianto mio*“

<https://www.youtube.com/watch?v=9P3hc27s6YY>

- C. Monteverdi: L'Incoronazione di Poppea „*Pur ti miro*“

<https://www.youtube.com/watch?v=quhXD VX6jjA>

- J. Offenbach: Les Contes d'Hoffmann „*Belle nuit*“

<https://www.youtube.com/watch?v=wFIRGzDZxgQ>

Kate Lintsey / II.

- Händel: Agrippina „*Come nube che fugge dal vento*“
<https://www.youtube.com/watch?v=jufAkHxgEmw>
- Händel: Agrippina: “*Qual piacer*“
<https://www.youtube.com/watch?v=9gaSAMNuu2w>

kontraalt&kontratenor

- „*Nel profondo*“ A. Vivaldiho v úpravě pro soupeřící kontratenor a contralto

<https://www.youtube.com/watch?v=wnLM2QhCPPs>

-

- Nathalie Stutzmann & Philippe Jaroussky Händel: „*Son nata a lagrimar*“

https://www.youtube.com/watch?v=unb-z1KT3_c

- P. Jaroussky - C. Monteverdi: „*Oblivion soave*“ (chůva Arnalta / contralto)

<https://www.youtube.com/watch?v=U1yzBEtbe7w>

Contralto v nonartificiální hudbě

- v hlasové poloze příznačné pro contralto zpívají i některé zpěvačky nonartificiální hudby

- Ella Fitzgerald „*You are sunshine of my life*“

<https://www.youtube.com/watch?v=igVQJsqKH1o>

- Marlene Dietrich

<https://www.youtube.com/watch?v=xW3md2kzkrQh>